

JÓ PÉLDÁK AZ ORSZÁGOS BŰNMEGELŐZÉSI BIZOTTSÁG GYAKORLATÁBAN

Jó gyakorlatok a gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzésére, különös tekintettel az iskolai és iskola környéki erőszak megelőzésére

Az iskolai konfliktusok megoldására adott válaszokban a helyi programoknak kiemelkedő szerepük van. Az adott településen, intézményben kialakult egyedi konfliktusra, a helyi szükségletekre kell reagálni. Az alábbi példák konkrét eszközként, módszerként jelenhetnek meg a jövőben a szakemberek kezében, tartalmaznak olyan elemeket, amelyeket a már kialakult konfliktusokban azonnal alkalmazni lehet.

Az **Országos Bűnmegelőzési Bizottság (OBmB) gyakorlatában** több olyan program van, amelyek eredményei, tapasztalatai és eszközei jól használhatóak az iskolai konfliktusok megelőzésben, illetve megoldásában. Valamennyi pályaművet nagy szakmai tapasztalattal rendelkező szakértők bíráltak el és a megvalósult programok szakmai monitorját is az adott terület szakemberei végezték. Így tehát biztosak lehetünk abban, hogy a projektek hasznosak, előremutatóak.

A projektekben széleskörű szervezeti és szakmai együttműködés valósul meg. Az önkormányzatok, civil szervezetek, gyermekvédelmi, gyermekjóléti, oktatási, nevelési, közművelődési intézmények, rendőrség **konzorciumba** társulva hajtják végre a programokat. Valamennyi félnek saját felelősségi területe van.

Az OBmB 2006-ban **pályázatot** hirdetett az **iskolai és iskola környéki erőszak megelőzésére**. 2007-ben az OBmB a csellengés megelőzését és a szegregált övezetekben illetve szakellátásban élő gyerekek, fiatalok integrációját megvalósító programokat támogatta. <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=695>

A konfliktusfeloldását (helyreállító igazságszolgáltatás módszerei), és a megelőzést, szociális integrációt segítő projekteken több közös programelemet, jellemzőt is találunk:

- **kortársmediáció**, mediátor és mediátor tréner képzése a diákok és tanárok közül (Partners Hungary – Közgazdasági Politechnikum)
- **konstruktív konfliktusfeloldás**, „szemtől szemben” módszer (Csibész Gyermekjóléti Központ – Bókay Árpád Általános Iskola – MH Líceum Alapítvány - Zöld Kakas Líceum); konstruktív konfliktuskezelés és közösség-fejlesztésről szóló **tananyagfejlesztés** (Boros Sámuel Szakközépiskola, Szakiskola, Szentés)

- **jóvátételi** módszer alkalmazása a konfliktusfeloldásban (Béke Gyermekotthon);
- **kortárssegítő** képzés (Esztergomi Szent Jakab Alapítvány, Ercsi Eötvös József Általános Iskola, Tiszadobi Gyermekotthon);
- a közösségi **önkéntes munka** ösztönzése (Baranya Ifjúságáért Kht.);
- diák-diák illetve diák-tanár **patrónus-** vagy **mentorrendszer** (Ercsi Eötvös József Általános Iskola, Sásdi Faodu Egyesület);
- a krízishelyzetek vizsgálata a **drámapedagógiai** eszközökkel, tematizált színdarabok feldolgozása (Esztergomi Szent Jakab Alapítvány, Kolibri Színház, 21. Színház a Nevelésért);
- **szabadidős tevékenységek** biztosítása, különös tekintettel a manuális, performatív, művészeti tevékenységekre [kézműves foglalkozások, sport, kirándulás, tánc, mese] (Periféria Egyesület, Csibész Gyermekjóléti Központ) tehetségkutató verseny (Baranya Ifjúságáért Kht.);
- **környezetvédelmi**, közösségépítési programok (Vajda Péter Általános Iskola, Budapest)
- **kommunikációs, önismereti program**, az erőszakmentes konfliktusfeloldás módszerei (Boros Sámuel Szakközépiskola, Szakiskola, Szentes; Periféria Egyesület);
- **önbecsülés növelése, közösségépítés**, a hatékony **kommunikáció** technikái (AVP);
- „értékbeszélgetések”, **személyiségfejlesztés** (Tiszadobi Gyermekotthon);
- a gyerekek, pedagógusok és a szülők rendelkezésére álló **pszichológus** (Ercsi Eötvös József Általános Iskola);
- **szülői csoportok** szervezése, „szülők akadémiaja” (SZEDER KhE., Pocsaj Község Önkormányzata);
- **közös szülő-gyerek programok** (TÉR Ifjúságsegítő Egyesület, SZETA Egri Alapítványa);
- két pedagógusos modell alkalmazása a foglalkozásokon (Periféria Egyesület).

Meglátásunk szerint tehát a feszültségek elsimítására, a konfliktusok feloldására az imént vázolt rövid- és hosszútávú módszerek egyaránt alkalmasak. Kiemelt jelentőséget

tulajdonítunk az iskolai, intézményes és társadalmi környezet szereplői **belső energiái** felhasználásának, kiaknázásának, az önbecsülés megteremtésének, a sikerélmény biztosításának, valamint az **önkéntes**, a köz érdekében végzett tevékenységek elterjesztésének.

Jó gyakorlatok a gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzésére

<http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=1129>

A gyerek-, fiatalkori bűnözés megelőzése prioritásban valamennyi nyertes pályázat (2004-2007): <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=695>

Az egyes projektekhez valamennyi ún. kapcsolódó tartalom a mátrix kialakítású honlapon elérhetőek.

Az Országos Bűnmegelőzési Bizottság (OBmB) 2006. évi pályázati felhívásán nyertes pályázatok

A pályázati programok leírása: <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=214>

Makro pályázatok:

I. komponens: Modellprogram kidolgozása és gyakorlati megvalósítása a súlyos vagy ismételt bűncselekményt elkövető 12-14 éves gyermekkorúak reintegrációjának elősegítésére; bűnisméltésük megakadályozására

Pályázó neve és székhelye	Pályázat megnevezése
Béke Gyermekotthon és Általános Iskola <i>Budapest</i>	Bűnmegelőzés a gyermekvédelemben

Mikro pályázatok

I. komponens: Konfliktuskezelés az iskolában, az iskolai és iskolakörnyéki erőszak megelőzése.

Pályázó neve és székhelye	Pályázat megnevezése
21. Színház a Nevelésért Egyesület <i>Budapest</i>	Konfliktuskezelés és prevenció az erőszakmentes iskoláért - a 21. Színház a Nevelésért Egyesület drámapedagógiai modellprojektje
Boros Sámuel Szakközépiskola, Szakiskola <i>Szentés</i>	"Sulirend" Konstruktív konfliktuskezelés és közösségfejlesztés
SZEDER Szülők Egyesülete Diákokért Erdőkertesen KhE. <i>Erdőkertes</i>	Rád érünk program Erdőkertesen
Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény <i>Ercsi</i>	"... jó szóval oktasd, játszani is engedd..."
Kolibri Színház <i>Budapest</i>	"Minderről lehet beszélni" A színház a bűnmegelőzés szolgálatában
Szigetvári Kultúr és Zöld Zóna Egyesület <i>Szigetvár</i>	Éjszakai sport Szigetváron és Pécesett
Periféria Egyesület <i>Nyíregyháza</i>	Kincsvadászat - konfliktuskezelési módszerek tanulása
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Gyermekvárosa, Szakiskolája és Kollégiuma <i>Tiszadob</i>	Intézetben nevelt fiatalok devianciába sodródásának megelőzése
Vajda Péter Ének-zene Testnevelés Tagozatos Általános Iskola <i>Budapest</i>	„Utca helyett iskola”
Zsigmond-Winkler Diáksport Egyesület <i>Nagykanizsa</i>	Bűnmegelőzési modellprojekt - mint a megelőzés eszköze - tartalmaz szabadidős és sport tevékenységekkel, kortárs segítők bevonásával, a konfliktusmegoldás alternatíváinak és a képességfeltárás lehetőségeinek alkalmazásával
Vasas Sport Club <i>Budapest</i>	Rendszeres sporttal a bűnmegelőzésért és a veszélyeztetett korosztály összefogásáért
Partners Hungary Alapítvány <i>Budapest</i>	Kortárs mediáció az iskolában
Pocsaj Község Önkormányzata <i>Pocsaj</i>	Védőháló a bűn küszöbén. Bűnmegelőzési modell projekt
Esztergomi Szent Jakab Alapítvány <i>Esztergom</i>	Zóna programok a konfliktuskezelés és a kreatív szabadidő eltöltés alternatívájaként

A pályázati programokról szóló **beszámoló**k:
<http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=363> (a legsikeresebb pályázatok beszámolója teljes terjedelemben olvasható a honlapon)

Az Országos Bűnmegelőzési Bizottság (OBmB) 2007. évi pályázati felhívásán nyertes pályázatok

A pályázati programok **leírása**: <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=384>

Makro pályázatok:

I. komponens: A „barangolás”, a „csellengés” alternatívái, az áldozattá és elkövetővé válás megelőzése érdekében.

Pályázó neve és székhelye	Pályázat megnevezése
Baranya Ifjúságért Kht. Pécs	A jövő generációja
Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc- Pestszentimre Önkormányzat Csibész Gyermekjóléti Központ Budapest	„Ha bejön, akkor bejössz?”- Alternatív programok és konfliktus-megoldási módszerek a mindennapokban
Csepeli Egészségügyi Szolgálat Családsegítő Szolgálat Budapest	A „csellengés” alternatívái Csepelen

I. 2. komponens: Átmeneti vagy tartós nevelésbe vett kiskorúak és az utógondozásban részesülő fiatal felnőttek sokirányú társadalmi integrációjának elősegítése, áldozattá és elkövetővé válásuk megelőzése.

Pályázó neve	Pályázat megnevezése
Sásdi Faodu Egyesület Sásd	"Jó, ha tudod"
Somogy Megyei Gyermekvédelmi Központ Kaposvár	„Jelenem és jövőm” - összetett bűnmegelőzési modellprojekt az állami gondoskodásban nevelkedő Somogy megyei fiatalok és utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttek számára

I. 3. komponens: A szegregált övezetekben, településeken élő gyermek- és fiatalok sokirányú társadalmi integrációjának elősegítése, áldozattá és bűnelkövetővé válásuk megelőzése. A készségfejlesztést és az integrációt segítő közös szülő és gyermek klubok működtetése iskolai, közművelődési és sport környezetben.

Pályázó neve és székhelye	Pályázat megnevezése
Együtt a Kémes Körzet Gyermekéért Alapítvány Kémes	MI, TI, ŐK! Tegyük értük!
Periféria Egyesület Nyíregyháza	„Varázscseruza” A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek lakótelepen kívüli, közösségi integrációjának előmozdítása, a fiatalok devianciák kialakulásának megelőzése
Szegényeket Támogató Alap Egri Alapítványa Eger	BEBE (Barátok Együtt a Bűn Ellen)
TÉR Egyesület Kecskemét	Dusnoki fiatalok részvételének fejlesztése a helyi közösségben